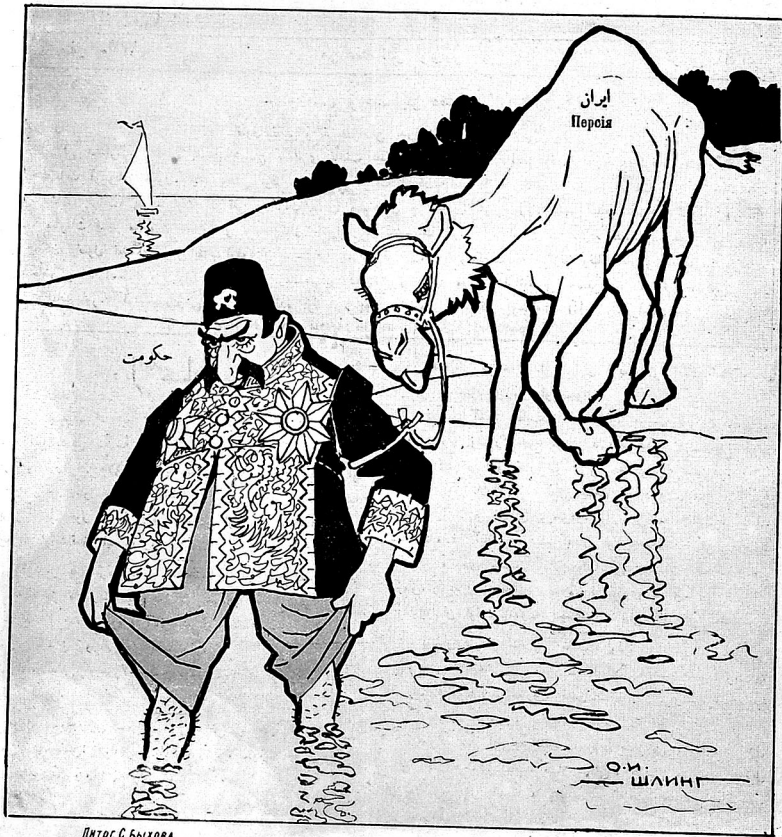

ملا نصر الدين

АРХИВ

№5. ۱۲ ک. ۱۲ قبتی ۵

Дитог. С. Быкова

— آ كيني، نه فكر آيورس؟
 — اوني فكر آيورس كه پلديم اول مارا كيديم.
 ماهر ريشك قانغه با اينكه حاجي علي اكبر گله احسانه.

غازت
Чтение завету

آبونه قیضتی *

قافزاده و روسیه داخلند:

۱۲ آی - - آلتی مات.

۶ آی - ۳ مات یاریم.

۳ آی - ۲ مات.

کسباره : - - - ۱۲ آی - - یش مات.

۶ آی - - آوچ مات.

۳ آی - ۱ مات ۶۰ ق.

۱ آی - ۳۰ فیک.

اجنبی مملکتکله: - - - ۱۲ آی - یدی مات.

۶ آی - دورت مات.

سنخسی-ادارمهزده ۱۰ فیک، اورگه شهرارده-۱۲ فیک.

مجموعه مک آدرسی:

تفلیس، ملا نصرالدین ادارمسی.

ТИФЛИСЬ
РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА
«Молла Насрөддинъ»

آچیق تورک دیلنده یازیلیان مکتوب و مقالهل چاپ اولونمور، آدریس دهگیشم حقی ۳ دله ۷ قیضتکمارقادر.

شهر آدریسز: داویوفسکی کورچه ۲۴ نومردلی ایومه،
Тифлясь, Давидовская ул. № 24.

بولی ده لازم یلیریش خیر ویریک که تازه فراد دامه گوره بولنار سورا روسیه مک هر ییر پوخته خانسه سنده مجموعه مزه آبوله قبول اولونور.

۲۹ صفر ۱۳۳۰ هر هفته نشر اولونور ۵۸ فورال ۱۹۱۲

معلم و معلملرمن دقته

اصول معلم و تریبمن فن تدريس اثر عبداله شناسی اقتدارلی معلم لر مزن عباده افندی شناسی جنابگری تألیف ایکنان بو کاتب، تیز گولمه وقته ادارمسی طرفدن نشر ایتمکدر. کتایک آوروپاده مقبول، ایک یخشى او فصول اولورلی تعریف ایکنان. معلم و تدریسده اساسی و درست یول گورسه تکیان ایکنان باشلاب قرائت، یازور، املا، آلا قلی و اولک صرف و نحوی و فلسفی، علوم دینی، جغرافیا، تاریخ، حساب و هندسه، معلومات فنی، معلومات اخلاقیه و مدنیه بیک فنلرک هر قایوسیک آیم آیم اصول تدریسلی تفصیلی و محاکمه ی روشده بیان ایکنان. اصول تلمیحه موافق آقوب اوفوقنان دسرلر نونلر قویلمان، جزاء و مکافات ایله مملرکنک و نطاشی طؤرؤسته معلومات یئرلکان. خاصریک دارالمیلریمز یوق بولنار، بیر زمانده، بو کتابک ییر درجه معنوی دارالملمن خدمت ایفا ایتمگه ماملولر. کتایک اورطه فولده یوز ایلی ییتلر زورلننده بولاجاق. پهایس ادارمه 35 تین پویمه ایله 45 تین، مراجعت ایچون آدریس: «**В А К Т**» редакция газеты, Оренбург.

امتحان

آخر وقتلرده گنه بو جور صحیحلر تیز تیز آرالته قویولور که قافزاده بیر مدرسه روحیه آجانیق لازمدر، که اورادان اوخویوب قورتاران مللار یورویا علم لریندن بیر نوع خبردار اولسونار، و بو جور مدرسه ای مسلمان جماعتی ایچون منفعتلی قله ویریدر و بو جور سوزلری ده دانسالار اولریشی مسلالارک خیر خواهرلیه اوختاناق ایستورار.

اگر ییز بو امره اعتقاد ایله سک، اگر ییز بونی تصدیق ایله سک که قافزاد مللاریز بیر علاحده، برسویه محتاج لرلر، اوندا گرک ییز بولیده بولومزه آلاک که گویا خدا تکبرده، ییقله مقب قورتاریمان روحالی لرمن ناقص درلر.

والله، آدمای قویولورلر که دینیز سویلیمز اولتوروب اییشنه مشغول اولسون.

من مختصرجه بوراده بیر سوز عرض ایلیم، اگر الصاتی اهلی سن، فییه جکن: «بیلدر. ملا نصرالدین، سوزک خورده» اگری اساق اهلی دگلسن، دی قوی گیت ایسیک.

مدرسملر دیلده اولدان اوتری قویولولار که اوراده تحصیل تاپانلار اوخویوب یازماق اورگولور.

بو یئر آشکار مطلبدر که مللارده ییر او فخر اوخوماق و یازماق لازم اولمور، چوخ یازماق غایق ییقه بیتمسدر، چوخ کتاب اوخوماق بیک آرد آوقاقلازلار و درین حکیملرک مستغیرلر او که مللار بزرگ، بونارلر یازدقاری مقصده ییر دفته مختصر ییر کین کاغذی، یا طلاق کاغذی یازماقدر، اگر ریخود ملامسدر، متریک دستقرینه صفر آیتک دورنده آادان اولان صادق آدینی یازماق، آناسی مشهدی حبیبک آدینی و آناسی کابلا فاطمهک آدینی یازماق در فلان و فلان، والسلام، قورتاری گیدی.

بوندان اوتری مدرسه آچماک مناسب دخی من یلیتمر.

بوندان سواقی ده ییر مطلب وار:

مدرسه، له پیام دارالتون سه بولارلر هابیس شهرتدر، علم له ییلیم فن، نه ییلیم معارف، تمدن - بولار عوارضاتدر، انانده گرکدر بخت اولسون، بخت، بخت!

بوراده سکا ایچیچ دبل گتوروب سوزوی قورتاریم: اول گتورورک نوخوده آخوند ملا سبقی: هالی مدرسه تحصیل تاپوبم هیچ ییر یانده، اما بختنه باخ که همی مکتب ناظریدر،

همی معلمدر، همی آخونددر، همی مرتبه خوادنر، قدر قیمتی ده او درجه مدر که مشهدی علی الا حاسی نجف اولغینک تمیز سنده ایو صاحبی گتوروب یوگا اوج مات مرتبه بولی، ییر ملات ختم قرآن و ییر منانده مالق بولی ویرنده آخوند بو یوللارک ایکو ستانی صاحبه قاپلاروب اوج مانانده اوانه اولته قبول ابیر. بو ندر، معض خویشتنلق، چوکه جمیع جوالر درلر، سخاوت و صجاعت صاحبری عالی جوره درلر، یعنی خوش سعادت درلر.

ایکمی دایم سکا مبارک مابولچی روحانی سیک ماجراسی، که بو ذات اون سعندن زاهددر که ملانه انتخاب اییدلشنر. لاکن ملانه تصدیق اولوناق ایچون امتحان ویرمسی لازم ایدی، اما اورنک عالم و معلوماتی فوق العاده اولدینی ایچون امتحانی اوزیه لایق بیلیردی. اما ایندی تصدیق اولونسی؟ بلی، تصدیق اولودی، همی بلی، بخت، بخت، بخت. منده بخت اولسه ایدی، ایسیق فقر گولگی و بولی آدمای گدوب قاضی یاننده واسلست ایلری که بلی، فلان، . . . او سوز، عارفنن هم آنا نران، و اگر ایتمسکز بو ذالک سوادیک درجه یی یله سکز، بیر نفر صاحبولچی سیلکی سوادیک یازدیگی کاغذی عینا بوراده چاپ ایدم که سیزده اوخویون و گورون که هر ییر شی دیلده قابلیت ندر، الله ویرگیسدر. مدرس فلان لازم دکل:

«**جانب مستجاب ملای عبدالعینار سلکی** سود مابولچی دم اقباله حرم و خواست اولتور. جابلوتنار ایل روفی دققری مدرسه تمدن توام اولدون یازید. ارسال ایدموز ربع خله بر سلچین اولدون مدرسه ایچون بیر آقا سید موسی اولغی اولوب فی سلچین ۳۹ مات فرخ آلتی مات یوزورک ۷۸ سنده تمویل ویرشم مدرس مدیره و خادمه باقی ۲۶-۱۹۱۲ یینواروشیسه مدرس ۵۰ عدد ایه»

بوده تصدیق اولونش روحانی لر نرک قلم لرینک اثری. دخی ییل که مدرس فلان آرتق ایشدنر، انانده استعداد لاجر، یعنی ذهن و قابلیت، شعور و فراق لازم، یوخسه مدرسه زاد آرتق ایشر.

« ملا نصرالدین »

باکو مخرمزدن تیلیفون ایله

بوگون سحر بویزدی ایله شمالی دن لالوز واسطیسه ایله گوندریلن «کجه ادبیاتی» باکو یازیچیلرندن بیر یاره لاری تهنویل ایدیلار. صباح بولوشه چکلر.

باکولک دولتکی صدلی کولگی، باکولارک ایولریلندن کنار یرده ساخلادقاری مجولیریک یانله گینگه مالم اولدی.

«یاندی ناخیش» اوپولک عوضنه اورگه ییر اوویون اولبولولار. باکو محررری آد ایچیلدر که بونان یله غلبظ عبارلر ایشلنمیلورلر.

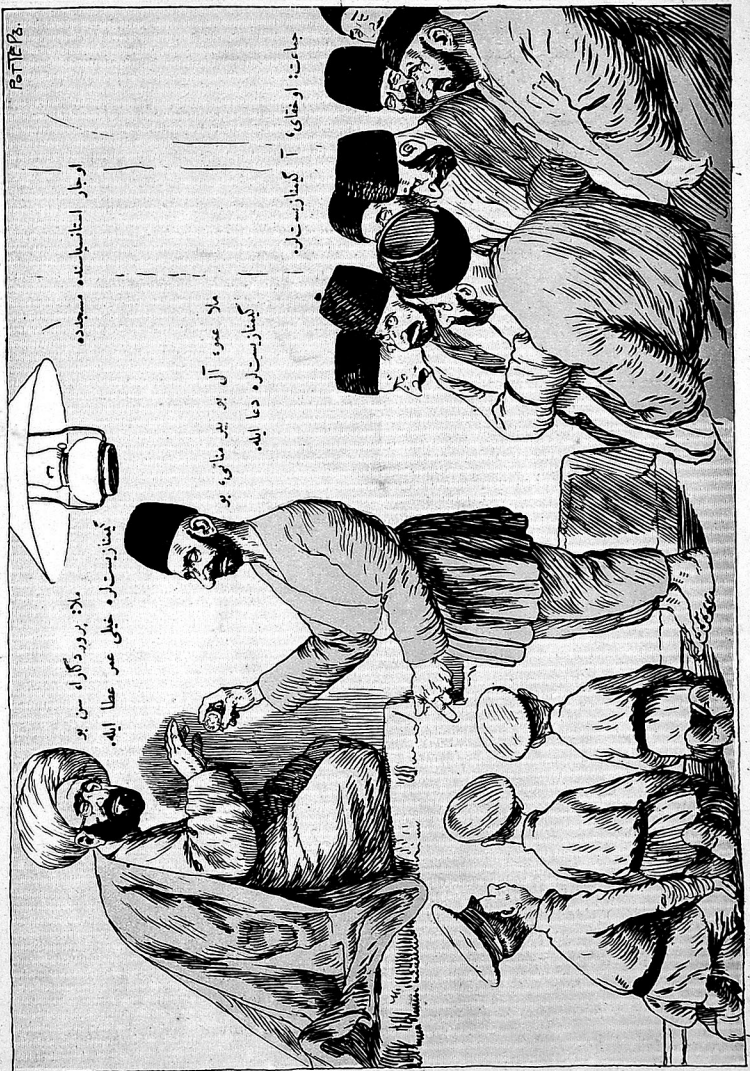
قویا میداتک تجاری بوگوللر آرتق نزل ایدینگندن بافتخ غازیلری بو ایله آرتق دقت یقورمده لر، بو ایش یوره یولک محافل سیاه لرینی بویوک ایله صیه سالمشدر.

دولن گبجه باکو دولت لاری دشر «مارف» جمیعی اعضا لرینک کندرلده مکتبلر آجید قیلا بیه گورر. «قازیوه رینتور اننده اضرالرا ساغله اون یدی مین مالق ایچیکی مصرف ایله دبیلر.

« تاز، ندمکی »

ساقی نامه

گنور بسو مجله ساتی! شراب وودقایی آبار بورایه گوزوم تا که ییر گوروم آنی شراب روحه غذا در دیور بولی شاعر یزلریرن اولی سید عظیم شیروالی ولی یالنده نسیم یوخسر اونجه اهمیتی دادالندیروب اوزیه چوکه چوخ مسلیاتی بیلانی گوزک من آلوم آمان ساتی گنور، گنور، مئا تریک ییزده، مکاشنه ی آلتیدیر اوده، ماشانی ویر، ییزی ایله حاشر سبلوب تیزله چیریق حیندیر ایله حوققانی یاشیدیر آغزیه حوققانک اوج قیریق تریک اودی یاخین دوٹ، اوفور، فویما چالاسین یالی چکم اولی او قدر: تا که چالاسین نشم قارا بولوط کیسی دوتسون دولمی دلیلیاتی داغیقنا نشمی بو سوزلر ایله الحاصل چاغیر خسوریه قتال کابلا سالیاتی تات احد ایله گر اولسام جهاندا هم حوققا داخی سالوب ییادا من گولسمه لریملی سولده جبار اولاکر ساغنده داستانداره اوزگنده مشدی صفر سبارام یگی، خالی خال ایفک که یوخدر بولوم، چینیب بوشد یالنگدا ساخلار گرو بو پایانی توقاتی بوگون واریق، صلاح ایله بیلر نهار اولاجاق دوتوب که قالیاجیق بو دار دلیلیاتی تومانچاق عالم اسلامی جله گرمک اولار مرلد، خوی ایله سللی، رشت، طبرانی قاین، چولوخ چوروق آج اولسه حکرم غمینی دیلجه ک ایله سون گوروشیم خوراسانی قظ کیم دوری اولسون، تلم نشتم تخت دولاندیرار آهایسی خیزده سیلیاتی نه ایسه قدرتی جویم گتنده آلموشی یارایش اولسه گرکدر بوتون موسوسماتی که بولیه غیرت و ناموسکادر هاموسی دولوبلا لده همی عشرتی، هم ایلیاتی همی بو عالم حیچی، همی غمینی، « کبیر »

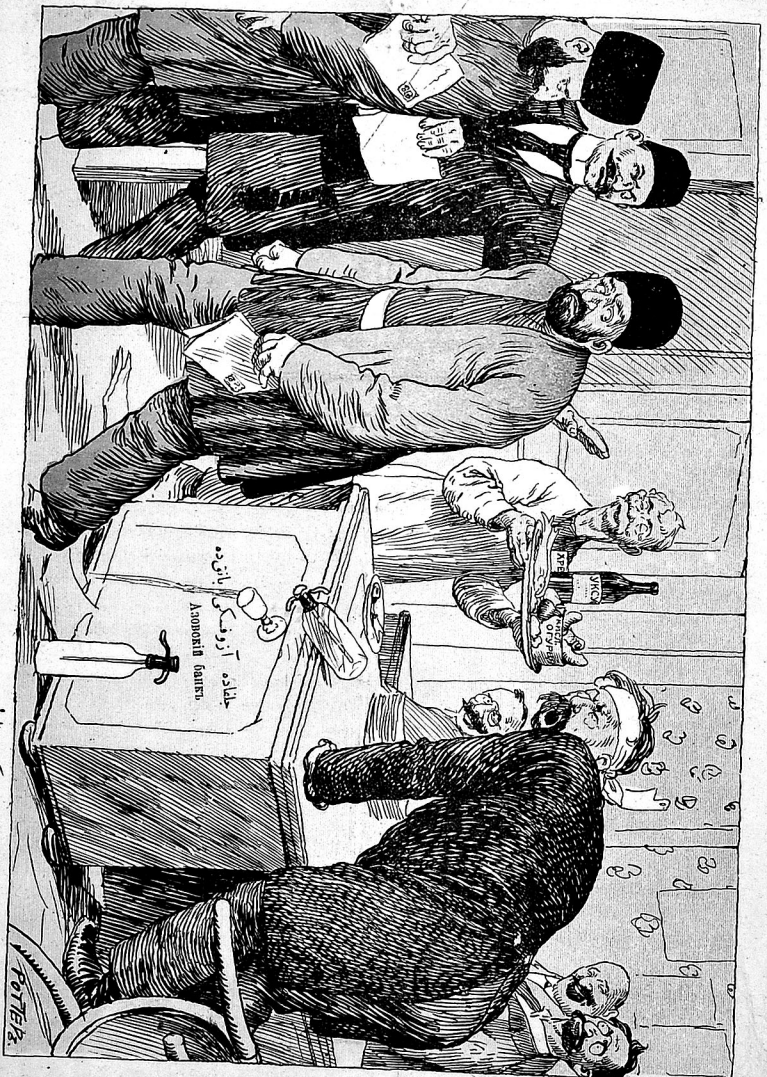
۱۲۴۲۲۴

اوجار اتانایانده مسجدہ

ملا عمود آل بر بیر مانی، بو
گینازستاره دعا ایله.

جماعت: اویغان، آ گینازستاره.

گینازستاره خلیی عمر عطا ایله.
ملا: بروردگار، من بو

خاندان آرونگی بانک
Arongh Bank

دروغیانه پاناسکی تارک
"XORRTE, HAHKXKRE TAPRQ"

PATERA

محرمكه كى مصرافك قدرى ايروانده

فقد پول ملا قاسم
چامين بزرگي شينقاي ۲۰۰ منات، ايكنجي ۱۰۰ منات،
اولچى ير او قدره، دوردرتبه كى كه پيله
شهر مسجدده
۱۵۰ منات، ملا حقنه، مير جيلهده ير ايله
حاجى نوروز على بك مسجدنده
اوزبه ير او قدره، شاگرديه ياريسجه، ملا عباس درويش
اوغلى و كو كرئيه، هكندا.

ديور يولاخ مسجدنده
۲۰۰ منات حاجى چغرمه ياريسجه، ابوالقاسم نكيسلده بايت.

— ملاره، سبداره، طبلاره الله يلسون . . .
— فقيراره بيرجه قيكده.
— صكركه، دوكره، ياقنه، چايه، ياله، اوله، شامه، قارايه،
چينجينايه، فته، لوگيئنه، كفته، توتونه، كوموره، استكان زيره،
توپويه، سوده، موسقيه، دوميه، واي ددم واي، گوزوم قارالدى،
من بوغالقنر دكلم كه، بوله مستر بوغالقنري گرگ.
— ايئن قالوعلارى، باشماللارى ييلك ايستين قيات گولى
دوبولرى سايسون. قالدى شاعرار و نوشته خوانلارار، بودا قاسون
گلن محرمه.

باكون

محترم ملا نصرالدين مجوسمليك ۱۴۷ نجى لمرسته دردمده

بالاجه قيله تون

ير كند باغشلاردى، و ير بالاچا يورگى
داريسايسدى، ير مرئيه خان گكوردوب
مرفه اوخوتدوروب اوگا ير طاقه شال يوز
تومان انام و يرده ير نطب ويروب ايلرى
حجابت الماكين، طبرانده گزيگه چخالده
قانبجه حكم ايلردى كه نه قدر كوچارده
مطبخي، يولچي، شگت، فقير قرا و ارايه
هايتي تميزموسلوب كه بابا شاهك گوزي
ساشابوب يورگي بولان . . .

ير حال نيم بوتلار ايله ايشم بوخدر،
سوز سوزي چكوب بورا گكوردى، نيم
موزوم آجناچ دبه ئى توبيع ايتكمدر. آشته
كېچك مطبخه:
آبزده ييش ايل سراسر كه جماعت
آدى مشرفطه اوستهده، عسرا ايتقنلر، اصل
حقيقه باشايدايك اولان محض دېچك ايتقن
مثلا: دبوچي-مجلسي، ياقن اولوب ايضين
اسلاميه ترتيب ويروب، او يري محفلر ايله
آيتشردى، يردين گورورلظ ير طرفك مستر
يلن چينيريلار كه: ماي گده هوى، آتما،
ال ساخلا چاشته چضريق، ير آرز كيجيردى
او يري سنگردن سر گلردى كه: جبار
كيش اوغلى جار كيش؛ قويماسان كه يير
چانه سيار تريك چك، عرق ايلچكه؟ نه
ايتكه ير دعوا مبدائى بلكه مجلسده،
انچن دنده ير جور ير يريرلبي ييلگه سر
ييشيديلر. مثالا: بيرسي دوروب بيلر لطف
ايلنده هر طرفدن بلى بلى بلى سداسى
آسمانه بلند ازوردى. سوروشاندهده كه
آي حاجي قميش! نه موال دولهك و قانقا
سوزيه بلى بلى ديورسن؟ جواب وييردى
كه: ديشه سرعيشم، قولى ديون ديون

دبه
(كېچن نورمكه آخرى)
ايرلك يو درجهه آياد اولوب ترفى
ايتكده نېچه سيمبل و ارايه بيرسي و بلكه
لك ايتشيدى يو دبه مسته سيدر. و بسو
قبر كه ايرانده خان وار، وزير وار
اين وار، صاحب منصب وار چوچسي يا
مطربلكمن يا مطرب پانانمن يا دلبلكمن
و يا ايتكه ديجيكتن او مقامه چاتولابلر.
يو قدر كه دولتن چيره خور و شامى
خور وار، اولارلا م ير بيرسي يا مستر
وليهده ير مثل ديورلار اولارنى سوگولى
كه خوشلاينه گلوسر، و يا ايتكه وليهد
حضورينه ير اوشاق آيورولار ياده ير
دانكلك ايتوب قى اللرينه اختيار تاپشور.
ايرليق لقب صاحبي اولوبلار. مثالا: سيد.
المالك كه آترده اوگا تيريزده امير حمت
لقبي وييريشيدلر و تيريزي يو آخر وقتلرده
قان درياسه دوندن او اولودلر، كيش اون
اوروس سالاندى او اسبوروب سورا اولوزى
قاجوب السيز ايتشيزلرى گرهر ويروبسور،
اول قارا داغمان گلنده وليهد خورينده
دلبك چالان و قاراچي اويندان ايش. محترم
كلام، ايرانده هر ولايتده امورات يو قبيل
اشخاصك ايتقدر، و ايرلك دولتن، اولوزى
يير بوتلار يور يرده كه سيد، ملا، درويش،
چن داد كه نسل به نسل اوجاق اولوب كشف
كرامت صاحبه نلر. بيله محرمه مظفرالدين
شاه نه وعده كنججه ير هوكلهك و قانقا
قاريتيق يوز بوخى گوردى، مسيح نيزدن
دوروب ير بنيد يا ير ملا چاغروب اوگا

امضاي باسكونك تمزيكساي بي رونق كېچمه گونون خصوسنه ياز
ييلان قهانه اوخويوب منجر قالدم. گورونور يا مقاله صاحبي
صابوني و بالا حانه باسكون حساب ايله مير ويا اينكه جانب
دردمده درويون جوخلقندن باكونك اطرافندن خبري بوخدر. مختصر،
مثاله چايلرئتن اوتاج اونورور كه بونان سورا يله شىرى
يازانده حقيقتي يولوب يازوسون.

بند خدا! مگر سون بو ايل معدنه اولان عزادارلار دن خيرا
يوخ ايئيش؟ هالكبه يو ايل ايلده گيئند رونغي و كېچن ايصكى
تاكلردن علاوه نجه نجه كسيكلر تازه دن افتتاح اولوندى و بو
مباركه ايل برابر گه يو تكيه دن او تكيه به شيرور باهان جالوب
نمچير وورا وورا گيدوب نمزيدارى رونق بئنديريدلر، هله عاتورا
گوني ييلده لهج نر بش يارلاندان عهد اولانلارى ديمير،
بارى تعالى حضرت لر يندن جميع باش يارلارلا عبادتلك قبول اولو
ناغيبى استرحام ايتوب و انچن ده رونجه يزللك اين آخونسل
تاكينر جوماتي آعلامق خصوسنه دانيانلارلا كلسمده كين
ايلگينى ياز خواست ايتوب و نجه باش ياروب شهيد اولانلارده
ياخشى گوزل حوريلې عطا اولونماقنى ايتوبو قتم كلام ايديرم،
(تقارءالمك)

البيات

نه و فزك سؤال جوابي

ته — قرزم نر قرزم زلفى مشير قرزم
دور اوزيگه ايتكن زيفت و زبور قرزم
ايلى گار اينديچه دوردوز عملى اتوتور
گلنك اطفاه اولاز اولدم ايلى اوسته دور
قلبان اود قوينك اغرابور قلبان گفور
عيب دوتار گوزلهها! كلابلاي حاجر قرزم
قر — آله جيگ زر نه اي در گومر له
كم اولواقدر نه سويله بارى ار نه
ته — چوخ گوزل اولغلايه او من ديدنگيم آي بالا
آشتمه نك واريانى چوندا قوجالوب حالا
ساقمده آنديه رلك ياخور ساقالا
صنعتي ايتشك چيلك كلابلاي قلمر قرزم
قر — آي نه جان قورخورام چوخ قوجادر او كيشى
اوردى ياتوب ير دمه آي ته بوخدر ديشى
گونده ير آزواد آلاز هيوه ملك هر ايشى
لايه يوز سوبوز گوزى ير قوجه عتر له
من سوردم كه منه يرچه جوان يار اولا
پرچمى بيرك قويا قرمزيجه نار اولا
ييلدده پيشتوره قه شملى سردار اولا
ير ايگيد اولغان اولا مثل غضنفر ته
ته — سن هله خامان قرزم چوخا جوان وارنى بوخ
يوخ يسگه ايتسكى تا اولانلار قارنى خوخ

قودمه اوتار قوبار عقلى بوخ، ايماي بوخ
كوتلون هر گيجه كوچمى اولجبر قرزم
گر سورومى سن نيم ايندى قبول ايتسمن
دوخا آقان سويدگي كلابلاي بايگه من
راشنى اولوب بو ايتنه قول قويمان ايتسمن
واللهي تايئار سنى قارداخت عسگر قرزم
قر — چاره ندر آي ته عاشقايلى ايتسديم
سز اولواكافر بيدتر ويرمسزگر گيتيمده
هر كسى سويدم، نيست يقدسيم
ايندى گنج و وار ارم قولى الا قبر له
ته — باخ باركاته قرزم باخ باركاته قرزم
(گلنگر باسى)

منير و باش محرم: جليل محمد قلى زاده.

تقليسه ده شرح آديده تازه مسلمان مطبعمسى
ارانسوق كوچسند بارون يىقوف كارولارستك
قاروسنده فوستاولك مسلكده تازه آچديسز مطبعمده قبول
اولونور هر جور چاپ ايشلر: كتاب بايكت، بلاتن،
سيچوت (حسانه)، ويژيت قارلارنى، اعلان نامه، قبض
دفترلى، قانقور دفترلى، طوى دعوت نامه، و هايله
غير سناشر. مطبعمده مسلمان، روس، فرلك، گرچي و
ارشى حروفانى موجوددر. سفارطر تميز و گوزل سورنده
چاب اولونوب تيزلك ايله چاپلرته گولر ليور، قيستر نهايت
درجهه اوچوردر: بين دانه بايكت و مين دانه بلاتن (بولوك)
فامات بوچت كاشفى، گوزل سورنده چاب اولونوش، ينى
هر كك آدمى، فابيلياسى، تجاريتنك آدمى، ايريسى، تاريخ
برى همان بلاتقده و بايكتلرك اوستنده چاب اولونوش
باش گلبر بوچت خرچى ايله اون ير مائه و همنچلار
قبول ايسدرك هر جور شئيبلر. خواش ايندلىر
آشافنده يازيلان آدرسه، مراجعت ايسونلر.
مطبعمك صاحبلرى: على اكرم مجيدوف، اسماعيل حسن زاده
Адресъ: Тифлисъ Воронцовская ул. типографія
Ш Я Р К Ъ "Исмаиль Гаспалъ-Заде"
O-во ГРАММОФОНЪ
Съ отр. отъ.
Тифлисѣ
Головинскій пр. 9
TIADE MARK
GRAMMOFON
دنياده هر يس ديلده چالوب اوخويان
گرامفون پلاستيقلارنى حدمسدر.
هر آي مشهور خواندمسلرلا تاز، تازه منابات لارى
گرامفونه ساليئره: تانار، فارس و شمالي ويلدنه.
دنياده لك ياخشى گرامفونلار آتجاچ بازار ملاسكه
مارقاي لارى در.
تازه قاناقلارنى و سايلارى يولسيز طلب ايدنر.